

APSTIPRINĀTS
ar SIA “Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca”
padomes 2022. gada 3.jūnija lēmumu (protokols Nr. 2022-P01-10)

**SIA “Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca”
korupcijas un interešu konflikta riska novēršanas politika**

Saturs

Saturs	2
Lietotie termini	3
I. Vispārējie noteikumi.....	4
II. Korupcijas un interešu konflikta pazīmes	5
III. Korupcijas un interešu konflikta risku novēršanas iekšējās kontroles sistēma.....	5
IV. Korupcijas risku novēršana	6
V. Interesu konflikta novēršana	7
VI. Noslēguma jautājumi	7

Lietotie termini

Šajā Korupcijas un interešu konflikta riska novēršanas politikā lietotie termini (alfabētiskā secībā):

1. **Darbinieks** – fiziskā persona, kas uz darba līguma pamata par nolīgto samaksu veic noteiktu darbu Slimnīcā, kā arī Slimnīcas valde un padome;
2. **dāvana** – jebkurš mantisks vai citāda veida labums (tajā skaitā pakalpojumi, tiesību piešķiršana, nodošana, atbrīvošana no pienākuma, atteikšanās no kādas tiesības, kā arī citas darbības, kuru rezultātā rodas kāds labums), kura tiešs vai netiešs guvējs ir Darbinieks;
3. **interesu konflikts** – situācija, kurā Darbiniekam, pildot savus amata pienākumus, jāpieņem lēmums vai jāpiedalās lēmuma pieņemšanā, vai jāveic citas ar Darbinieka amatu saistītas darbības, kas ietekmē vai var ietekmēt Darbinieka, ar to saistītu personu vai sadarbības partneru personiskās vai mantiskās intereses;
4. **Likums** – likums “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”;
5. **korupcijas risks** – varbūtība, ka kāds no Darbiniekiem, kuram uzticēta lēmumu pieņemšana vai atbildība noteiktu pilnvaru ietvaros, ar vai bez nodoma rīkosies savu vai citas personas materiālo interešu labā, gūstot sev vai nodrošinot citiem nepienākošos labumus un/vai nodarot kaitējumu (mantiskā izteiksmē vai graujot reputāciju) Slimnīcai;
6. **korupcijas un interešu konflikta riska identificēšana** – pasākumu kopums, lai noteiktu korupcijas un interešu konfliktu riska iestāšanās iespējamību.
7. **Politika** – šī Slimnīcas Korupcijas un interešu konflikta riska novēršanas politika;
8. **pretkorupcijas pasākumi** – pasākumu kopums, kuru mērķis ir samazināt un novērst korupcijas un interešu konflikta riskus Slimnīcā;
9. **sadarbības partneri** – fiziskas vai juridiskas personas vai šādu personu apvienības, ar kurām noslēgts līgums par pakalpojumu sniegšanu vai preču piegādi, kā arī cita veida sadarbība, tostarp, ja starp pusēm pastāv darījuma attiecības, kas saskaņā ar normatīvo aktu noteikumiem ir deklarējamas darījumu attiecības ar valsts amatpersonām.
10. **Slimnīca** – SIA “Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca”, kura ir publiskas personas kapitālsabiedrība, kuras 100% valsts kapitāla daļu turētājs ir Latvijas Republikas Veselības ministrija.

Citi šajā Politikā lietotie termini ir skaidrojami atbilstoši tam, kā tie ir definēti Likumā, Ministru kabineta 2017. gada 17. oktobra noteikumos Nr. 630 “Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā” un uz to pamata izdotajās Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja 2018. gada 31. janvāra vadlīnijās “Vadlīnijas par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā”.

I. Vispārējie noteikumi

1. Politikas mērķis ir:
 - 1.1. noteikt pamatprincipus korupcijas un interešu konflikta risku identificēšanai, novēršanai un iekšējās kontroles sistēmas izveidei, uzturēšanai un pilnveidošanai Slimnīcā, lai nodrošinātu tiesisku, caurskatāmu un efektīvu Slimnīcas darbību, tādējādi veicinot pacientu, sadarbības partneru un sabiedrības uzticēšanos Slimnīcai;
 - 1.2. veidot izpratni par to, kādās darbībās un formās izpaužas korupcija un interešu konflikts, lai Darbinieki varētu izvērtēt savas rīcības atbilstību normatīvo aktu prasībām un nepieļautu to pārkāpumus.
2. Politika izstrādāta, ievērojot Likumu, Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumu, Ministru kabineta 2017. gada 17. oktobra noteikumus Nr. 630 "Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā".
3. Politika ir saistoša Darbiniekiem un attiecas uz sadarbību ar Slimnīcas pacientiem un sadarbības partneriem.
 4. Lai veicinātu Darbinieku likumīgu un godprātīgu darbību Slimnīcas interesēs, nodrošinātu vienotu izpratni par Darbinieku profesionālās ētikas pamatprincipiem attiecībās un saskarsmē ar pacientiem, kolēģiem, sadarbības partneriem un citām trešajām personām un novērstu Darbinieku jebkādas personiskas ieinteresētības ietekmi, pildot darba pienākumus, novērstu krāpšanas un korupcijas riskus, Slimnīca ir apkopojusi rīcības normas Slimnīcas Ētikas kodeksā, kuru ir apstiprinājusi Slimnīcas valde.
5. Politika nosaka šādus vispārējus principus, kuru piemērošanas kārtība tiek aprakstīta Slimnīcas iekšējos normatīvajos aktos:
 - 5.1. Slimnīca ievēro labas korporatīvās pārvaldības principus, veicina ētisku, godprātīgu un atklātu darbību;
 - 5.2. Slimnīca mērķtiecīgi iestājas pret korupciju, identificējot korupcijas un interešu konflikta riskus, un īsteno preventīvus pasākumus šo risku novēršanai. Slimnīca apņemas izvērtēt un izmeklēt katru rīcību, kas pārkāpj šīs Politikas principus, Slimnīcas iekšējos normatīvos aktus vai piemērojamos ārējos normatīvos aktus, un veikt darbības, kas vērstas uz riska atkārtotā novēršanu un koruptīvas rīcības iespēju samazināšanu;
 - 5.3. Slimnīca veic caurskatāmu un atklātu darbību, un publisko savas darbības pārskatus, informāciju par iepirkumiem un citu normatīvajos aktos noteikto informāciju;
 - 5.4. Slimnīca apņemas veikt darbības, lai izglītotu Darbiniekus, pacientus un sadarbības partnerus, veicinātu informētību korupcijas un interešu konflikta riska novēršanas jautājumos, izpratni par nepieļaujamu rīcību un par iespējamām sekām nepieļaujamas rīcības gadījumā;
 - 5.5. Slimnīca nodrošina, ka Darbiniekam netiek tieši vai netieši radītas nelabvēlīgas sekas, ja Darbinieks atsakās veikt potenciāli koruptīvas darbības, ziņo par koruptīvām darbībām, interešu konfliktu vai to iespējamību.
6. Slimnīca aicina un iedrošina Darbiniekus, Slimnīcas pacientus un viņu tuviniekus, sadarbības partnerus informēt Slimnīcu par jebkuru incidentu, kas varētu radīt Politikas vai normatīvo aktu pārkāpuma risku, informēt, ja to rīcībā ir pirmšķietami ticamas ziņas vai radušās pirmšķietami pamatotas aizdomas par korupcijas mēģinājumiem, iespējamu vai notikušu korupciju, par interešu konflikta situācijām, par kukuļošanas gadījumiem Slimnīcā, kā arī par iespējamiem Slimnīcas pretkorupcijas sistēmas trūkumiem.

7. Slimnīca nodrošina iespēju informēt par korupcijas vai interešu konflikta risku arī anonīmi, izmantojot trauksmes cēlēja ziņojumu. Kārtība, kādā Slimnīcā var iesniegt trauksmes cēlēja ziņojumu, pieejama Slimnīcas mājaslapā sadaļā “Trauksmes celšana” (<https://aslimnica.lv/trauksmes-celsana/>).

II. Korupcijas un interešu konflikta pazīmes

8. Politikas ietvaros par korupciju uzskata Darbinieka darbību vai bezdarbību, kas vērsta uz to, lai, izmantojot amata pienākumus, savas pilnvaras vai pārsniedzot tās, iegūtu nepienākošos labumu sev vai citām personām. Korupcija var izpausties kā:

- 8.1. prettiesiska labuma pieprasīšana un pieņemšana, starpniecība prettiesiska labuma pieprasīšanā un pieņemšanā;
- 8.2. kukuļņemšana, kukuļa pieprasīšana un pieņemšana, starpniecība kukuļošanā ;
- 8.3. neatļautu dāvanu pieņemšana;
- 8.4. amata izmantošana savtīgos nolūkos;
- 8.5. funkciju izpilde interešu konflikta situācijā, kā arī neziņošana par atrašanos interešu konflikta situācijā;
- 8.6. noteikto pienākumu apzināta neveikšana vai nolaidīga veikšana savās vai citu personu interesēs;
- 8.7. noteikto pienākumu izpilde, apzināti neievērojot ar normatīvajiem aktiem noteikto kārtību konkrētā pakalpojuma saņemšanai;
- 8.8. informācijas, kas iegūta amata pienākumu izpildes laikā, neatļauta izmantošana;
- 8.9. neatļauta vai nelikumīga rīcība ar Slimnīcas vai tās lietošanā, glabāšanā nodotu mantu vai finanšu līdzekļiem;
- 8.10. citas darbības, kuras vērtējamas kā apdraudējums Slimnīcas darbības tiesiskumam un interesēm.

9. Interesu konflikts var izpausties trijos veidos:

- 9.1. reāls interešu konflikts – persona faktiski atrodas interešu konflikta situācijā, t.i., privātas intereses ietekmē personas lēmumus un rīcību, veicot amata pienākumus, vai amata pienākumu veikšana ietekmē privātas intereses;
- 9.2. iespējams interešu konflikts – situācija, kad reāls interešu konflikts konkrētajā brīdī nav vēl iestājies, bet ir ticams, ka nākotnē tas varētu iestāties;
- 9.3. šķietams interešu konflikts – situācija, kad no malas šķiet vai varētu šķist, ka persona atrodas interešu konfliktā, rodas vai varētu rasties iespāids, ka persona nevarēs objektīvi pieņemt lēmumu vai godprātīgi veikt savus amata pienākumus. Šķietams interešu konflikts var negatīvi ietekmēt uzticību Darbiniekam vai Slimnīcai.

III. Korupcijas un interešu konflikta risku novēršanas iekšējās kontroles sistēma

10. Slimnīcā ir izveidota iekšējās kontroles sistēma, kuras uzdevums ir nodrošināt Slimnīcas mērķu sasniegšanu, pārskatu ticamību un darbības atbilstību normatīvajiem aktiem.

11. Slimnīcas iekšējās kontroles sistēma ietver arī korupcijas un interešu konflikta riska identificēšanas, risku vadības, kontroles un pārvaldības pasākumu kopumu visos Slimnīcas organizatoriskajos līmeņos, lai sasniegtu šādus mērķus:

- 11.1. izveidotu kontroles vidi, kas mazina vai nepieļauj Likumā noteikto normu pārkāpumus un koruptīvas darbības un veicina tiesisku un lietderīgu personāla, finanšu un materiālo resursu izmantošanu;
- 11.2. apzinātu iespējamās korupcijas riskus, kuriem iestājoties, var tikt ietekmēta Slimnīcas noteikto mērķu un uzdevumu izpilde vai radīts cita veida kaitējums

(finanšu līdzekļu zaudējumi, reputācijas pasliktināšanās, veicināta sabiedrības negatīva attieksme pret Slimnīcu, negatīva ietekme uz Darbiniekiem u. c.);

- 11.3. ieviestu atbilstošus pretkorupcijas pasākumus;
- 11.4. pārskatītu identificētos riskus un izvērtētu noteikto risku mazināšanas vai novēršanas pasākumu efektivitāti un lietderību;
- 11.5. uzraudzītu noteikto pretkorupcijas pasākumu izpildi;
- 11.6. paaugstinātu Darbinieku zināšanu līmeni par korupcijas un interešu konflikta jautājumiem.

12. Slimnīcas padome apstiprina Politiku un uzrauga tās īstenošanu.

13. Slimnīcas valde atbild par iekšējo normatīvo aktu izstrādi, iekšējās kontroles sistēmu efektīvu darbību, nosaka pasākumus korupcijas riska identificēšanai un novēršanai un nodrošina to izpildes kontroli.

14. Darbinieki atbild par Politikā un Likumā noteikto principu ievērošanu, veicot darba pienākumus, kā arī attiecībās ar pacientiem un to tuviniekiem, kolēģiem, sadarbības partneriem, kā arī nodrošina atgriezenisko saiti iespējamo Slimnīcas pretkorupcijas sistēmas trūkumu identificēšanai un uzlabojumu veikšanai.

IV. Korupcijas risku novēršana

15. Slimnīca nodrošina korupcijas risku pārvaldību un realizē pretkorupcijas pasākumus, veicot korupcijas risku identificēšanu, rīcības plānošanu risku novēršanai vai samazināšanai, kā arī nodrošinot pretkorupcijas pasākumu izpildi, pārskatīšanu un šo pasākumu rezultātu novērtēšanu.

16. Slimnīca veic korupcijas riskam pakļauto amatu, darbības jomu, procesu un funkciju izvērtējumu, nosakot pasākumus riska mazināšanai vai novēršanai. Par korupcijas riskam pakļautiem uzskatāmi tādi amati, darbības jomas, procesi un funkcijas, kurus veicot Darbinieku amatu pienākumi saistīti ar:

- 16.1. publisko iepirkumu organizēšanu un līgumu slēgšanu;
- 16.2. tiesībām rīkoties ar Slimnīcas finanšu līdzekļiem un mantu;
- 16.3. lēmumu pieņemšanu par materiālu vērtību sadali, pārdali, atsavināšanu, izlietojumu, iznomāšanu vai iegūšanu īpašumā;
- 16.4. citu personu darbības uzraudzību, kontroli un tām saistošu lēmumu pieņemšanu un sagatavošanu;
- 16.5. normatīvo aktu projektu izstrādi vai pieņemšanu;
- 16.6. personāla plānošanu un atlasī, lēmumu pieņemšanu saistībā ar personāla vadību un atalgojuma jautājumiem;
- 16.7. pretkorupcijas un interešu konflikta novēršanas darbību nodrošināšanu Slimnīcā;
- 16.8. ierobežotas vai daļēji ierobežotas pieejamības informācijas (tai skaitā konfidenciāla informācija un pacientu dati) un komercnoslēpumu saturošas informācijas izmantošanu darba pienākumu izpildē.

17. Slimnīcas valde nodrošina Slimnīcas pretkorupcijas pasākumu plāna izstrādi un izpildes uzraudzību, ne retāk kā reizi trijos gados pārskatot identificētos korupcijas riskus, korupcijas riskam pakļautos amatus, kā arī noteiktos pasākumus korupcijas riska novēršanai. Šo pasākumu lietderība un efektivitāte tiek izvērtēta arī Slimnīcas Iekšējā audita daļas veiktos iekšējo auditu ietvaros.

18. Ja Darbinieks nonāk iespējama korupcijas riska situācijā, tam ir pienākums nekavējoties informēt par to tiešo vadītāju vai Slimnīcas valdi un rīkoties Slimnīcas iekšējos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

V. Interesešu konflikta novēršana

19. Darbinieki lēmumus pieņem vienīgi Slimnīcas interesēs, ārējos un Slimnīcas iekšējos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, atbilstoši darba līgumos, valdes vai padomes pilnvarojuma līgumos noteiktajam.

20. Darbinieki, kuri ir Slimnīcas amatpersonas, nepiedalās lēmumu pieņemšanā jautājumos, kuros Slimnīcas intereses nonāk pretrunā ar Darbinieka vai ar to saistīto personu interesēm.

21. Darbinieki, kuri ir valsts amatpersonas, ievēro Likumā un iekšējos normatīvajos aktos ietvertās prasības valsts amatpersonām.

22. Jebkura interesešu konflikta gadījumā, neatkarīgi no tā izpausmes veida (reāls, iespējams vai šķietams interesešu konflikts), Darbiniekam ir pienākums informēt par to tiešo vadītāju (tostarp valdes loceklim informēt Slimnīcas padomi, bet padomes loceklim – Slimnīcas kapitāla daļu turētāja pārstāvi) un rīkoties Slimnīcas iekšējos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

23. Darbiniekam aizliegts veikt amata pienākumus reāla interesešu konflikta situācijā.

24. Darbinieki atturas no amatu savienošanas, kas var radīt aizdomas par reālu, iespējamu vai šķietamu interesešu konfliktu, kā arī neieņem amatus, kuru savienošana aizliegta saskaņā ar Likumu.

25. Slimnīca neveic darījumus ar Darbiniekiem (izņemot darījumus, kas izriet no darba līguma vai pilnvarojuma līguma). Slimnīca veic saistīto personu un ar tām veikto darījumu uzskaiti un publisko informāciju par veiktajiem darījumiem Slimnīcas finanšu pārskatos.

26. Darbinieki neizmanto Slimnīcas resursus privāto vai politisko interesešu risināšanai, personiska labuma vai labuma citām personām gūšanai.

27. Slimnīcā saistībā ar darba pienākumu veikšanu tiek noteikts dāvanu pieņemšanas vai pasniegšanas aizlieguma princips, kā arī nav pieļaujama biznesa izklaide, piedaloties sadarbības partneru organizētos un finansētos pasākumos, kas nav saistīti ar kvalifikācijas celšanu. Pirms piedalīšanās trešo personu organizētos un finansētos pasākumos, kas ir saistīti ar kvalifikācijas celšanu, Darbiniekam ir jāizvērtē iespējamie interesešu konflikta riski, tos pēc iespējas mazinot.

VI. Noslēguma jautājumi

28. Politika stājas spēkā nākamajā darba dienā pēc tam, kad to apstiprinājusi Slimnīcas padome, un tiek publicēta Slimnīcas mājaslapā.

29. Darbinieki tiek iepazīstināti ar Politiku un tā tiek ieviesta Slimnīcas darbībā ne vēlāk kā trīs mēnešu laikā no tās apstiprināšanas. Darbinieki, kuri tiek pieņemti darbā Slimnīcā pēc Politikas spēkā stāšanās dienas, tiek iepazīstināti ar Politiku pēc darba līguma noslēgšanas.

30. Slimnīcas valde ne retāk kā vienu reizi gadā pārskata Politiku un vajadzības gadījumā ierosina attiecīgu izmaiņu veikšanu.

31. Slimnīca reizi gadā un ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc gada pārskata apstiprināšanas sagatavo un publisko Slimnīcas mājaslapā informāciju par Slimnīcas iepriekšējā gadā veiktajiem pretkorupcijas pasākumiem.

32. Ar šīs Politikas spēkā stāšanos spēku zaudē ar valdes 2019.gada 15.janvāra lēmumu Nr. V1/01-01/19/22 apstiprinātais Slimnīcas iekšējais normatīvais akts „SIA „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” Korupcijas risku un interesešu konflikta novēršanas stratēģija”.